Una nova comprensió del territori

El Think Tank Terres de l'Ebre té la vocació d'aportar una mirada àmplia i a llarg termini sobre el model de desenvolupament econòmic i social de les Terres de l'Ebre. Des d'una mirada que vol ser molt àmplia, el think tank també aspira a anar concentrant esforços i visions de futur compartides pels grans reptes del territori. En este sentit, estem duent a terme converses temàtiques amb la finalitat de fer xarxa i identificar palanques de progrés que puguin ser assumides pel màxim d'actors possibles, tant del sector privat com del públic.

Una de de les darreres converses l'hem tinguda amb el geògraf i expert en desenvolupament territorial Josep Maria Piñol, tècnic de la Càtedra Universitat i Regió del Coneixement a la Universitat Rovira i Virgili. Josep Maria ha participat en la redacció de diferents plans estratègics i projectes diversos de desenvolupament local i territorial (molt recentment ha participat en la redacció del pla estratègic de Tortosa) i prové de la Ribera d'Ebre, una comarca clau per entendre les dinàmiques de col·laboració -o no- entre els diferents centres de les Terres de l'Ebre i el seu entorn geogràfic immediat.

Precisament, el principal sentiment compartit de la reunió del grup va ser el d'impulsar una nova actitud i noves formes de coordinació entre actors del sector privat. Cal impulsar les iniciatives de la societat civil ebrenca al voltant de dinàmiques socials i econòmiques clau sense necessitat de cedir sempre el lideratge a les institucions públiques. Hi ha certs tics tradicionals que encara poden estar suposant un llast per al progrés: el pessimisme sobre les pròpies capacitats; el victimisme i la passivitat respecte d'altres pols econòmics del nostre voltant o l'excessiva desconfiança respecte d'unes administracions públiques que sovint lideren sense que les iniciatives privades siguen capaces d'acompanyar-les en una estratègia conjunta de territori.

La perspectiva canvia si entenem el territori des d'un punt de vista funcional i si convertim en reptes estratègics les mancances que sembla que mai podem superar. La societat civil i la comunitat empresarial tenen la capacitat de pensar el territori superant les divisions administratives i bastint esquemes de cooperació basats en dinàmiques econòmiques i geogràfiques reals. Les Terres de l'Ebre no s'ha d'entendre com una realitat rural confrontada a grans àrees metropolitanes externes sinó que dins el mateix territori hi ha un diàleg urbà-rural que cal entendre en xarxa i del qual cal aprofitar el potencial. Geogràficament, i en absència de vegueries, cal incorporar el treball en xarxa a un nivell geogràfic que vagi més enllà d'una cooperació fragmentada en comarques (sense qüestionar la utilitat d'aquesta divisió en l'àmbit administratiu). A tall d'exemple, ens podríem fer les preguntes següents: la resposta al repte del despoblament ha d'estar basada en respostes localitzades o més aviat en la dinamització de les àrees urbanes a partir de la cooperació de municipis mitjans capaços de proveir serveis als pobles més menuts de les nostres comarques? El Camp de Tarragona o la plana de Castelló són només veïns administratius o àmbits d'oportunitat i creixement? Ens atrevim a desenvolupar el corredor socioeconòmic de la C-12 per vertebrar el territori de les Terres de l'Ebre?

Cal insistir en la importància que la quàdruple hèlix universitat-actors econòmics-administracions-societat civil actuïn coordinadament en la definició del model de desenvolupament territorial a les Terres de l'Ebre. De la trobada amb Josep Maria Piñol vam extreure grans idees però, sobretot, un nou toc d'atenció sobre la responsabilitat dels actors econòmics i la societat civil a l'hora de donar força i coherència a les estratègies de desenvolupament territorial. En qualsevol cas, per sobre de divisions administratives, cal respondre directament i coordinament als reptes que -com el despoblament o les comunicacions ferroviàries- afecten de manera desigual les diferents comarques i que massa vegades rep respostes tímides i descoordinades.

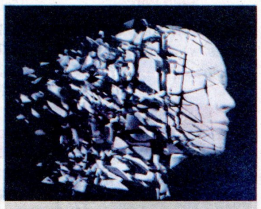

Think Tank Terres de l'Ebre

opinió i accions que contribueixin al progrés econòmic i social de les Terres de l'Ebre

EL DIBUIX DE LA SETMANA per Jokin Moya